

augeri, crescere, & multiplicari videntur, haud multum à veritate ipsos deviare quis opinetur. Unius profecto liquoris, quem rarissimi Naturæ indagatores possident, etiam compactissima Metalla, & lapides durissimi in aquam simplicem, seu communem resolvī possunt, id quod omnino manifestat, ejusmodi rerum materiam primam fuisse aquam, cum unumquodque ex eo primum exstitisse credatur, in quod post destructionem, & resolutionem revertitur. Alcinoi apologum ex anilibus fabulamentis depromptum non refero, sed rem verissimam, quæ, licet imperitis, & in rerum Naturâ minimè versatis fieri verisimilis nunquam possit, facili tamen negotio, etiam oculis ipsis, demonstratione infallibili subicitur, & in conspectum producit.

Postremum diei primi opus est Lux ab Omnipotente Creatore, tanquam forma infusa materiæ illi tenebris obductæ, & repleta, ex qua Solem, Lunamque cum reliquis Planetis, Stellis, & corporibus astralibus jussu Divino postea die quarto proditisse statuunt, & ex ipso Textu Sacro asserunt. Sic Luce, sive Essentiâ & Formâ internâ illustravit Creator informem materiam, crassitie suâ tenebrosam & luce carentem, ac tenebras à luce segregavit, illas noctem, hanc diem appellans, quæ naturâ & proprietatibus suis externis internam Lucem & tenebras manifestè satis demonstrant, & miseris mortales doceant, in quantis tenebris luce internâ privati versentur. Utinam hæc considerantes à Creatore nostro indefessis precibus contenderemus, ut in animâ nostrâ miserâ, & in tenebras illas Primorum Parentum nostrorum inobedientiâ & lapsu præcipitâ lucem amissam denuo creet, sicut primigeniam illam lucem in materiâ illâ informi creavit. Si Fiat illud tantum pronunciarit mox in animabus nostris ad Lucem internam aspirantibus omnes tenebræ discederent, & dispellerentur.

Hic Dies primus fuit, quo Cælum & Terra, Lux & Tenebræ, Nox & Dies divino mandato prodierunt; Chaos nimirum illud, de quo *Aspeditus lib. 13. Encyclopedie*, *Physices autem part. 1. cap. 1.* ita dixerit. *Chaos illud, quod Deus in principio produxit, Cælum, & Terram complectens, seu Materia Prima est illud Ens, è quo corpus Naturale, quâ Naturale constat. Nec huic Sententiæ obstat, quod Mundus factus sit ex Nihilo. Nam omnia sunt è Nihilo immediate, ut Spiritus creati, & Materia Prima, vel mediate, ut corpora, quæ producta sunt & velut educta ex Materiâ Primâ, quam Chaos appellari diximus. Chaos illud est nihil aliud, quàm Terra, vel Aqua igni suo virifico, id est, Cælo prædita. Dico Terra, vel Aqua, quia Scriptura Genes. 1. docet, Terram fuisse informem, & in superficie abyssi fuisse tenebras, Spiritumque Dei incubasse superficiem aquarum; Terram item & Aquam fuisse separatam, adeoque Terram, & Aquam fuisse confusam. Hanc Terram, & Aquam quis neget radicem, matricem, & nutricem omnium rerum Sublunarium? Hæc est Aqua, quæ Hermeti dicitur Luna, & discipulis ejus Salina, fontina, vivens, benedicta, viriditas, mirabilis, non mædaciens manus, Azoth, bal-*

neum Diane, materia prima, perlata Crystallina, tenuarium naturæ, primum ens, *Alia* sive, hyle, terra Adamica, sperma primum. Ignis vivificus est, qui in Aquâ, & Terrâ primas tenet, ita ut sine illo ex Aquâ, & Terrâ nihil generari possit. Hic Spiritus est Cælum illud, quod omnia corpora naturalia, quotquot in hoc Mundo existunt, ad movendum, & quiescendum disponit. Hic non est Ignis comburens, sed Ignis Naturæ, Ignis Naturæ virtutis, & sapientiæ, quem Hermes Solem, alii Animam Mundî, & Spiritum Universi appellant. Ex hoc Igne sive Luce facta sunt corpora cælestia, remota terrâ, & aquâ: Sed ex Aqua, & Terra producta sunt corpora subcælestia, accedente Luce vivificâ. Hæcenus *Alstedius*.

Secundo Die Omnipotens Architectus ad se-
parationem, & segregationem Cæli & Terræ cum Elementis progressus Superiores ab Inferioribus Aquis segregavit, constituto Firmamento, cui nomen Cæli imposuit, ut ita duo illa aquarum genera à se invicem distinguerentur, & determinarentur. Vox Hebraica *ppr* ut plurimum per vocem Græcam *Stereoma*, & Latinam *Firmamentum* exponitur, cum tamen expansam, extensam, lateque diffusam rem potius significet, adeo ut Firmamenti vox significationi hujus Hebraicæ vocis, quæ rectius aliis expansum vel expansio dicitur, non tam aptè conveniat. Segregatione autem hæc subtilior, & tenuior Aquarum pars à Spissiore, densiore, & crassiore secreta, & remota per Firmamenti, seu potius Expansionis Creationem in loco & spatio suo certo firmata, & expansa est, ut firma in vasso, sed tamen definito suo loco commorans cum omnibus suis corporibus stabilem sedem retineret, ac virtutes ex iis effluentes in Elementa Sublunaria, terram præcipuè, infunderet. Sic Summus Architectus Aquas Superiores, id est, tenuissimam, subtilissimam, & rarissimam substantiam, subtilitate, tenuitate, & liquiditate suâ aëri sublunari longissimè antecellentem, ab Aquis Inferioribus longè densioribus, crassioribus, & impuriorebus, segregando, innumerabilibus Corporibus cælestibus sedem ac domicilium suum paravit, in quo Sublunarem Orbem crassioribus ambiente tam diu luceant, & splendore suo coruscante in terram agant, donec tandem renovatio ultima Cælum Novum, & Terram Novam dabit. Cæterum tota hæc Expansio quânam & quali materiâ constet, ipse Sacer Textus declarat, dum Superiores Aquas appellat, atque ita indicat, Aquas illas Inferioribus, quas elevatione & ascensione suâ superarunt, superiores subtilissimas, tenuissimas, rarissimas, & admodum Spirituales esse, adeoque ab Inferioribus aquis, Elementaribus nimirum, & materialibus, quoad proprietates istas, multum differre. Id quod faciliè etiam colligitur, ex tam longa astrorum, & cælestium corporum duratione, quæ indefinente luce & splendore suo igneam naturam arguunt, & ideo etiam materiam quandam postulant suæ naturæ similem, ex quâ durationis tam longæ sustentatio proficiatur. Aquam ergo Igneam, & Ignem Aquæum, qui nunquam extinguuntur, si quis materiam

teriam Expansionis seu Cæli appellaret, forsitan à scopo haud multum aberraret, eò quod astra cuncta ignea, & splendorem coruscantem oculis subicientia, meri ignes in Aquâ illâ Ignèâ, & Igne illo Aquæo, tanquam oleo quodam, aut Spiritu ardente incombustibili, perpetuo suo nutrimento, fluitantes, & ardentes videntur, & conspiciuntur. Ignis nostri materialis & terrestri Naturam admirabilem si accurately examine expenderimus, ex ipso, tanquam Cælestis illius Ignis typo & imagine, quin aliquam saltem de Igne isto Aquæo, & Aqua Ignea conjecturam facturi, & aliquid cognitionis consequuturi simus, nullus dubito. Ignis pinguedinem alicujus materiæ combustibilis consumendo vivens, flammam parit lucidam, & calorem foventem, qui longè alius est naturæ & proprietatis, quàm ipse ignis fervor adurens, comburens, & omnia consumens. Consumptione porro pinguedinis per flammam ex ipsa pinguedine, alimento suo, egredientem, & flammam fugientem Aquam emittit, & Aërem, pinguedinis consumptæ reliquias, & elementa illa duo in se invicem convertibilia, quæ esse, & existere nunquam possent, nisi beneficio ignis patris & generatoris excitarentur, & sine quibus ipse ignis etiam consistere nunquam valeret. Aëris profecto ventilatione perpetua ignis indiget, cui si aër subtrahatur, mox extinguuntur, ac moritur, ipsaque materia, quæ pinguedinem, alimentum ipsi necessarium subministrat, in carbonem atrum convertitur. Ubi verò aër invenitur, ibidem & aquam necessariò adesse nemo est, qui ratione pollens & sensibus præditus negare vel auit, vel possit, quandoquidem utriusque elementi conversio quotidiana toti mundo in oculis & conspectu versatur. Si jam pinguedo illa incombustibilis esset, & extinguī non posset, etiam ignis ipse, cui materia nunquam defutura esset, sed nutrimentum perpetuum suppetere, non evanesceret, verum corporum cælestium instar perpetua & indefinente luce & splendore coruscaret.

Vita nostra consideratio, & examen accuratius eandem materiam Cæli, non minus clarè & dilucidè nobis demonstrat, & in cognitionem nostram insinuat. An vita nostra aliud quid est, quàm ignis merus & continuus in aqua pingui tamdiu vivens, & ardens, quàm diu nutrimentis sustentatus à morte, ultima rerum linea, non extinguuntur? Annon ita se habet etiam vita cunctorum animalium, quæ in sublunari Orbe vivunt? Num ab Igne Aquæo, & Aquâ Ignèâ diversum quid est omnium vegetabilium vita vegetativa, quæ sine aqua & igne nec vegetari, nec crescere, nec fructus ferre, nec multiplicari potest? Jam Metalla ipsa, quæ Planetarum cælestium vires visceribus suis inclusas custodiunt, atque ideo Planetæ Terrestris nuncupantur, si accurate rimaverimus, & perspexerimus, quid aliud ipsa esse invenimus & dicemus, quàm merum & purum putum ignem Aquæ Mercuriolis inclusum, aut Aquam Ignèam, & Ignem Aquæum fortissima coagulatione in corpus redactum, ac ad Generis Humani usum mentum à Creatore Omnipotente delinstituti nostri ratio pateretur, utrum ipsam percurrere integrum esset? Ignem illum Aquæum, & Aquam Ignèam in omnibus rebus creatis, rentem, & prodentem offendere? Quarti Diei Operatione, ubi dicitur, plura de hoc Igne & Aquâ Quintæ Essentiæ titulo insignita, dicuntur.

TERTII DIEI Operatione aquarum segregatione, & semotim ex uno produxit, & Aquam salinam, dum aqua in unum locum coacta, siccam reliquit, & aptam, ut generis herbas, frutices, & arbores, virâ suâ vegetativâ, & germinis facultatem mandatum Divinum aperuit. Indita est igitur terræ se aperiendi, & movendi, ac crescentem, vegetantem, dendi omnis generis vegetabilia, superficiem vestientia, & ex aqua capientia in aërem exeunt, & fructus, non nisi aqua sunt, in cæle concreta, & seminis sui virtutibus induta. Inanitate igitur, & vacuo, Moses, terram primo die deformem, globo terreno potestata perta, ac non sentiens vitam, & vegetando, & crescendo corporum mentum addit, & tamen sentiens, à Creatore concessa est. perta, & in actum deducta sunt proprietate vegetabilis & crescentis la tria, Sulphur, Mercurius, & Sal aqua, quæ in Sale, id est veram sententia omnia Vegetabilia, & Corpora constituunt. Sal enim coactum, & in unum locum coactum, est, ignem & aquam complexum, quod quidem ignis, & aqua aërem coactum, & in unum locum coactum, suis actionibus coalescentia in, atque ita sibiipsis corpus & domicilium fabricantur. Sulphur seu ignis est, do seu oleum illud vivificum, cis, ex qua vita oritur. Est ergo ductor Elementorum, utpote ne, sive oleo suo vivens & ardens rem elementa inter se convertitabilia sine intermissione generant ac terram seu salem reliquorum catur. Mercurius, sive aqua, & aëre, & aër in aqua, filius est ignis, atque ab igne & ex igne vegetativæ, mobilis, ac omnis orientis augmenti principium oritur Sal, sive corpus, aut terra, & principium corporale duorum sibi domicilium illud parant, suas, & efficaciam suam exercendo funguntur munere, quod ipsis imposuit. Ignis igitur calorem